

Udskriftsdato: 23. december 2025

BEK nr 817 af 25/06/2024 (Historisk)

Bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2024 og 2025

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Landbrugsstyrelsen, j.nr. 24-223300-000004

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 13 af 13/01/2025

Bekendtgørelse om tilskud til vand- og klimaprojekter 2024 og 2025

I medfør af § 2, stk. 1, 2, 3 og 4, § 4, § 5, § 13, § 19, stk. 1 og 2, § 20, stk. 1, og § 24, stk. 2, i lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. og efter forhandling med miljøministeren fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Der kan ydes tilskud til Naturstyrelsens og kommuners forundersøgelse af og etablering af vand- og klimaprojekter med følgende indsatser:

- 1) Kvælstofvådområdeprojekter til fjernelse af kvælstof.
- 2) Lavbundsprojekter til reduktion af drivhusgasudledning, til fjernelse af kvælstof og til forbedring af natur.

Stk. 2. Der kan ydes tilskud til kommuners forundersøgelser og etablering af vand- og klimaprojekter med følgende indsatser:

- 1) Fosforvådområdeprojekter til fjernelse af fosfor.
- 2) Projekter om restaurering af ådale til forbedring af fysiske forhold i vandløb, til fjernelse af kvælstof og fosfor samt til reduktion af drivhusgasudledning.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Projektområde: Område indtegnet i IMK i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud.
- 2) Restaurering af ådale: Forbedring af fysiske forhold i vandløb i udvalgte vandområder fastsat i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Kapitel 2

Ansøgning m.v.

Projekttyper

§ 3. Landbrugsstyrelsen kan under indsatserne give tilsagn om tilskud til følgende projekttyper:

- 1) Forundersøgelse af kvælstofvådområdeprojekter.
- 2) Etablering af kvælstofvådområdeprojekter.
- 3) Forundersøgelse af lavbundsprojekter.
- 4) Etablering af lavbundsprojekter.
- 5) Forundersøgelse af fosforvådområdeprojekter.
- 6) Etablering af fosforvådområdeprojekter.
- 7) Forundersøgelse af projekter om restaurering af ådale.
- 8) Etablering af projekter om restaurering af ådale.

Oplysning om lodsejerkompensation

§ 4. Ansøger skal samtidig med ansøgning om etablering af et projekt, jf. § 3, nr. 2, 4, 6 og 8, oplyse om reservation af en økonomisk ramme til lodsejerkompensation i form af:

- 1) Jordfordeling og køb af projektjord, jf. lov om jordfordeling og offentligt køb og salg af fast ejendom til jordbrugsmæssige formål m.m. (jordfordelingsloven).
- 2) Engangskompensation, jf. bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter.
- 3) Kompensation for værditab, jf. bekendtgørelse om kompensation for tab af markedsværdi på arealer ved ekstensivering i forbindelse med vand- og klimaprojekter.

Stk. 2. Landbrugsstyrelsen berigtiger ansøgers oplysninger om den økonomiske ramme til lodsejerkompensation, hvis det vurderes, at den angivne økonomiske ramme ikke er tilstrækkelig til at gennemføre projektet.

Ansøgningsfrister

§ 5. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse eller etablering af et vand- og klimaprojekt, jf. § 3, kan indgives i perioden

- 1) 28. juni til og med 30. september 2024,
- 2) 16. januar til og med 4. marts 2025,
- 3) 24. april til og med 27. maj 2025, eller
- 4) 21. august til og med 28. oktober 2025.

Ansøgning om forundersøgelser

§ 6. Ansøgning om tilsagn om tilskud til forundersøgelse af et vand- og klimaprojekt, jf. § 3, nr. 1, 3, 5 og 7, skal indeholde:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, information om berørte lodsejere, udgiftsposter og samlet budget.
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 100.000 kr., jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.

Stk. 2. Der kan dispenseres fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 3, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge ét tilbud skal fremgå af ansøgningen.

Ansøgning om etableringer

§ 7. Ansøgning om tilsagn om etablering af et vand- og klimaprojekt, jf. § 3, nr. 2, 4, 6 og 8, skal indeholde:

- 1) Udfyldt ansøgningsskema med oplysninger om ansøger, projektdata, information om berørte lodsejere, anlægsopgaver, udgifts- og budgetposter inkl. lodsejerkompensation og samlet budget.
- 2) Indtegning af projektområdet i IMK.
- 3) En teknisk forundersøgelse, som indeholder:
 - a) Projektbeskrivelse.
 - b) Oplysninger om projektets beliggenhed og afgrænsning.
 - c) Kort over eksisterende og fremtidige afvandingsforhold, oplande og det samlede projektområde.
 - d) Oplysninger om projektområdets tilstand på ansøgningstidspunktet, herunder om jordbundsforhold, hydrologi, afvandingsforhold og arealanvendelse.
 - e) En beregning af projektets effekt i forhold til kvælstof, fosfor, CO₂-ækvivalenter eller målopfyldelse for vandområdet, jf. §§ 14-17.
 - f) En beskrivelse af nødvendige anlægsarbejder og afværgeforanstaltninger i forbindelse med projektets etablering samt et forventet budget for disse.
 - g) En beskrivelse af projektets konsekvenser, herunder for vandstands- og afvandingsforhold samt arealanvendelse.
 - h) Oversigt over, hvilke tilladelser og dispensationer etableringen af projektet kræver, og en vurdering af muligheden for at opnå de myndighedstilladelser og dispensationer, der er nødvendige for etablering af projektet.
 - i) Udtalelse fra det ansvarlige arkæologiske museum.
- 4) En ejendomsrættelig forundersøgelse, som indeholder:

- a) Et kort, der angiver projektområdets ejerforhold og ejendommenes beliggenhed.
 - b) Ejendommenes driftsform.
 - c) En liste, der viser projektområdets arealanvendelse på markniveau med hektarangivelse i forhold til den relevante referenceperiode, jf. bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter.
 - d) Projektets lodsejertilslutning.
 - e) Lodsejernes ønsker om enten at sælge projektjorden, modtage engangskompensation til projektet eller modtage kompensation for værditab.
 - f) Lodsejernes ønsker om erstatningsjord.
 - g) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker for salg af projektjord.
 - h) Projektets samlede økonomi mht. lodsejernes ønsker om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter.
 - i) Projektets samlede økonomi mht. lodsejers ønsker om kompensation for værditab.
 - j) Afklaring af behovet for jordfordeling i projektet.
 - k) Budget for jordfordelingen.
 - l) Afklaring af projektgrænserne, hvor projektgrænsen skal afspejle lodsejernes fremtidige udnyttelse af områderne, herunder lodsejernes fremtidige arrondering af arealet.
- 5) To direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 100.000 kr., hvis disse foreligger på ansøgningstidspunktet, jf. dog stk. 2. Tilbud er direkte sammenlignelige, når de enkelte poster fremgår af tilbuddene, og disse er afgivet af uafhængige leverandører med forskellige CVR-numre. Tilbuddene skal omfatte den samme vare eller tjenesteydelse.

Stk. 2. Kravet om direkte sammenlignelige tilbud i stk. 1, nr. 5, kan fraviges, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge ét tilbud skal fremgå af ansøgningen.

Stk. 3. Kravet om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 1, nr. 4, kan fraviges, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet.

Miljøstyrelsens kompetence

§ 8. Miljøstyrelsen vurderer det natur- og miljøfaglige indhold af ansøgninger om tilskud til etablering af vand- og klimaprojekter på baggrund af kriterierne, jf. §§ 14-17, og ved ansøgning om ændring af et projekt, jf. § 27, 2. og 3. pkt.

Stk. 2. Miljøstyrelsen vurderer tilsvarende det natur- og miljøfaglige indhold i prioriteringen af ansøgninger inden for kvælstofindsatsbehov, jf. § 10, stk. 4, og ved ansøgning om ændring af et projekt, jf. § 27, 2. og 3. pkt.

Kapitel 3

Prioritering af projekter

Prioritering af kvælstofvådområdeprojekter

§ 9. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af kvælstofvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 1. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. ha.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af kvælstofvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 2. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg N pr. år.

Stk. 3. Hvis flere projekter om forundersøgelser og etablering af kvælstofvådområder har samme omkostningseffektivitet, prioriteres disse efter størrelsen af kvælstofreduktionen, således at projektet med størst reduktionspotentiale prioriteres højest.

Stk. 4. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1 og 3, og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2 og 3, indtil bevillingsrammen er nået.

Prioritering af lavbundsprojekter

§ 10. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelser af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter størrelsen på overlappet i pct. mellem projektområdet og kulstofrige lavbundsjorder således, at projekter med størst overlap prioriteres højest.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 4. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter en pointscore som tildeles ud fra prioriteringskriterier i bilag 6 og 7.

Stk. 3. Hvis flere ansøgninger opnår samme antal point, jf. stk. 2, prioriteres ansøgningerne efter bedste omkostningseffektivitet.

Stk. 4. Tildeling af point i forhold til projektets arealeffektivitet for kvælstofreduktion, jf. bilag 6, sker i 2024 ud fra projektets beliggenhed i et delopland, hvor der er et "Resterende kvælstofindsatsbehov" i den tilhørende kystvandgruppe, som fremgår af "Kvælstofindsatsbehov for lavbundsprojekter i 2024" i bilag 2. Den i bilag 2 angivne "Resterende forventet yderligere indsats" i den tilhørende kystvandgruppe kan medregnes i kvælstofindsatsbehovet.

Stk. 5. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1 og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2 og 3, indtil bevillingsrammen er nået.

Prioritering af fosforvådområdeprojekter

§ 11. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelse af fosforvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 5. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. ha.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af fosforvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 6. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. kg P pr. år.

Stk. 3. Hvis flere projekter om etablering af fosforvådområder har samme omkostningseffektivitet, prioriteres disse efter størrelsen af fosforreduktionen, således at projektet med størst reduktionspotentiale prioriteres højest.

Stk. 4. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1 og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2 og 3, indtil bevillingsrammen er nået.

Prioritering af projekter om restaurering af ådale

§ 12. Der afsættes en pulje til tilskud til forundersøgelse af projekter om restaurering af ådale, jf. § 3, nr. 7. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. km vandløb.

Stk. 2. Der afsættes en pulje til tilskud til etablering af projekter om restaurering af ådale, jf. § 3, nr. 8. Ansøgninger inden for denne pulje prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet i form af kr. pr. km vandløb.

Stk. 3. Hvis flere etableringsprojekter om restaurering af ådale har samme omkostningseffektivitet, prioriteres disse efter længden af indsatsen i forhold til vandområdets længde, således at projektet med størst effekt prioriteres højest.

Stk. 4. Der tildeles tilsagn til ansøgninger om forundersøgelser efter prioriteringen i stk. 1 og ansøgninger om etableringer efter prioriteringen i stk. 2 og 3, indtil bevillingsrammen er nået.

Kapitel 4

Kriterier og forpligtelser

Kriterier for støtteberettigelse til forundersøgelser

§ 13. Tilsagn om tilskud til projekter om forundersøgelse er ved ansøgning i 2024 betinget af

- 1) at kvælstofvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 1, er beliggende i et delopland, hvor der er et "Resterende kvælstofindsatsbehov" i den tilhørende kystvandgruppe, som fremgår under "Kvælstofindsatsbehov for kvælstofområder i 2024" i bilag 1, jf. kort.lbst.dk/341 "Kystvandoplande",
- 2) at lavbundsprojekter, jf. § 3, nr. 3, placeres sådan, at minimum 60 pct. af projektområdet er beliggende på kulstofrige lavbundsgrunde med minimum 6 pct. organisk kulstofindhold, jf. kort.lbst.dk/341 "Tørverig lavbund 2024, 6-12%, Tørverig lavbund 2024, over 12%", jf. dog stk. 2,
- 3) at fosforvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 5, er beliggende umiddelbart opstrøms en sø med et fosforindsatsbehov, jf. bilag 3, jf. kort.lbst.dk/341 "Målsatte søer med indsatsbehov", eller
- 4) at projekter om restaurering af ådale, jf. § 3, nr. 7, er beliggende ved et eller flere af de udvalgte vandområder, jf. bilag 4, jf. kort.lbst.dk/341 "Udvalgte vandområder til restaurering af ådale".

Stk. 2. Kriteriet i stk. 1, nr. 2, kan fraviges efter en konkret vurdering, herunder hvis det vurderes, at ansøger kan sandsynliggøre, at tørvekortet ikke er retvisende.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af kvælstofvådområdeprojekter

§ 14. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af kvælstofvådområder, jf. § 3, nr. 2, er ved ansøgning i 2024 betinget af følgende:

- 1) Projektet bidrager til en reduktion af kvælstofbelastningen i et delopland, hvor der er et kvælstofindsatsbehov i den tilhørende kystvandgruppe, og reduktionen ikke overstiger det resterende kvælstofindsatsbehov i kystvandgruppen, jf. "Kvælstofindsatsbehov i VP3", som fremgår under "Kvælstofindsatsbehov for kvælstofområder i 2024" i bilag 1, jf. kort.lbst.dk/341 "Kystvandoplande", jf. dog stk. 3.
- 2) Projektet fremmer en naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet ikke fører til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 4) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 5, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimumomkostningerne for projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 5, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med kvælstofvådområdeindsatsen.

Stk. 3. Den i bilag 1 under "Kvælstofindsatsbehovet for kvælstofvådområder i 2024", jf. kort.lbst.dk/341 "Kystvandoplande", angivne "Resterende forventet yderligere indsats" i den tilhørende kystvandgruppe kan medregnes i stk. 1, nr. 1, hvis der fortsat er et reduktionsbehov, der ikke er opfyldt af andre kollektive virkemidler.

Stk. 4. Stk. 3 kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis der fortsat er et kvælstofindsatsbehov i 2024 i kystvandgruppen.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af lavbundsprojekter

§ 15. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af et lavbundsprojekt, jf. § 3, nr. 4, er betinget af følgende:

- 1) Projektet bidrager til en nettoreduktion af drivhusgasudledning.
- 2) Projektet fremmer naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet ikke fører til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.
- 4) Projektet bidrager til at fremme naturens kvalitet og til at skabe sammenhængende og robuste naturområder.
- 5) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 5, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimumomkostningerne for projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 5, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med lavbundsindsatsen.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af fosforvådområdeprojekter

§ 16. Tilsagn om tilskud til projekter om etablering af fosforvådområdeprojekter, jf. § 3, nr. 6, er betinget af følgende:

- 1) Projektet er beliggende umiddelbart opstrøms en sø med et fosforindsatsbehov, hvor det bidrager med en reduktion af fosforbelastningen, og reduktionen ikke overstiger rammerne for fosforindsatsbehovet i et søopland, der fremgår af bilag 3, jf. kort.lbst.dk/341 "Målsatte søer med indsatsbehov".
- 2) Projektet fremmer en naturlig hydrologisk tilstand i projektområdet.
- 3) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 5, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimumomkostningerne for projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 5, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med fosforvådområdeindsatsen.

Stk. 3. Stk. 1, nr. 1, kan fraviges i ganske særlige tilfælde, hvis det vurderes, at der fortsat er et behov for fosforreduktion.

Kriterier for støtteberettigelse til etablering af projekter om restaurering af ådale

§ 17. Tilsagn om tilskud til etablering af projekt om restaurering af ådale, jf. § 3, nr. 8, er betinget af følgende:

- 1) Projektet er beliggende i et eller flere af de vandområder, der fremgår af bilag 4, jf. kort.lbst.dk/341 "Udvalgte vandområder til restaurering af ådale".
- 2) Projektet bidrager til at forbedre den økologiske tilstand i vandområdet ved at genskabe sammenhængen mellem vandløb og de vandløbsnære arealer gennem genopretning af de fysiske forhold i vandløbet og dets ådal.
- 3) Projektet er omkostningseffektivt, jf. bilag 5, jf. dog stk. 2.
- 4) Projektet fører ikke til en forøget fosforudledning, der har en væsentlig negativ effekt på omgivelserne.

Stk. 2. En samlet pris, der overstiger maksimumomkostningerne for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. bilag 5, kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv, hvis projektet vil have en betydelig effekt i forhold til formålet med indsatsen for restaurering af ådale.

Forpligtelser

§ 18. Tilsagnshaver er forpligtet til følgende, når tilsagn er givet:

- 1) Gennemføre projektet i overensstemmelse med tilsagnet.
- 2) Sikre opnåelse af de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, jf. § 30, stk. 3, nr. 5.
- 3) Sendte udbetalingsansøgningen for det afsluttede projekt rettidigt, jf. § 30, stk. 4, sammen med det materiale, der fremgår af § 30, stk. 2 og 3.
- 4) Have et særskilt regnskabssystem eller en regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til projektet.
- 5) Sikre, at der ved etablering af et vand- og klimaprojekt tinglyses en servitut, jf. § 22, på samtlige ejendomme inden for det endelige projektområde inden datoen for slutudbetaling.

Stk. 2. Der kan fastsættes yderligere forpligtelser i tilsagnet, herunder at forundersøgelser skal belyse forholdet til tidligere gennemførte projekter i tilknytning til projektområdet, at data fra tidligere forundersøgelser i tilknytning til projektområdet skal genbruges så vidt muligt, og at servitutter for projektområdet skal indeholde yderligere bestemmelser, herunder om afvandingsforholdene og vedligeholdelse af anlæg, end anført i § 22.

Stk. 3. For projekter om forundersøgelser er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at udarbejde en teknisk forundersøgelse og en ejendomsmæssig forundersøgelse, der skal indeholde de oplysninger, der fremgår af § 7, stk. 1, nr. 3 og 4.

Stk. 4. Kravet om at udarbejde en teknisk og en ejendomsmæssig forundersøgelse, jf. stk. 3, kan fraviges, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet, eller hvis det ikke er muligt at gennemføre projektet.

Stk. 5. Tilsagnshaver skal inden anlægsarbejdet i forbindelse med etableringen af et vand- og klimaprojekt indsende to direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 100.000 kr., hvis tilbuddene ikke er indsendt sammen med ansøgning om tilsagn om tilskud, jf. § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 6. For projekter om etableringer er tilsagnshaver endvidere forpligtet til at gennemføre projektet i overensstemmelse med den projektbeskrivelse, som er vedlagt ansøgningen, jf. § 7, stk. 1, nr. 3, litra a, jf. dog § 25.

§ 19. Ved etablering af vand- og klimaprojekter er tilsagnshaver forpligtet til at opsætte varige skilte eller tavler, hvis de samlede offentlige udgifter overstiger 3.600.000 kr. Skiltene eller tavlerne skal

- 1) opsættes på et sted, som er tydeligt synligt for offentligheden,
- 2) være læsbare,
- 3) være vind- og vejrbestandige,
- 4) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 5) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 6) vise EU-logoet, jf. bilag 8.

Stk. 2. Ved forundersøgelse og etablering af vand- og klimaprojekter er tilsagnshaver forpligtet til at skilte, hvis tilsagnshaver har et officielt websted eller en officiel profil på en social medieplatform ved at

- 1) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 2) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 3) vise EU-logoet, jf. bilag 8.

Stk. 3. Ved forundersøgelse og etablering af vand- og klimaprojekter, hvor projektet omfatter dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af projektet, og som er beregnet til offentligheden eller deltagerne, er tilsagnshaver forpligtet til at skilte på materialet ved at

- 1) informere om projektet, herunder projektets titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af projektet,
- 2) fremhæve tilskuddet fra Den Europæiske Union, og
- 3) vise EU-logoet, jf. bilag 8.

Stk. 4. Skiltning efter stk. 1 skal ske, så snart projektet fysisk påbegyndes og indtil datoen for slutudbetaling. Skiltning efter stk. 2 og 3 skal ske senest 7 dage efter tilsagnsdatoen og indtil datoen for slutudbetaling.

Stk. 5. Hvis de samlede offentlige udgifter ikke overstiger den i stk. 1 anførte beløbsgrænse på datoen for modtagelse af tilsagn om tilskud, skal der skiltes, så snart tilsagnsbeløbet forhøjes, jf. § 25, og beløbsgrænsen nås og indtil datoen for slutudbetaling.

§ 20. Tilsagnshaver skal forud for ansøgning om udbetaling for så vidt angår etablering af vand- og klimaprojekter indsende en slutredegørelse.

Stk. 2. Slutredegørelsen skal indeholde følgende:

- 1) Redegørelse for det afsluttede projekt.
- 2) Beskrivelse af de udførte anlægsarbejder, herunder dokumentation i form af fotos.
- 3) Beskrivelse af eventuelle afvigelser i forhold til tilsagn og begrundelse herfor.
- 4) Før- og efterfotos af projektområdet.
- 5) Oversigtskort indeholdende:
 - a) Den endelige projektafgrænsning.
 - b) Nye- og reetablerede vandløbsstrækninger.

- c) Arealer, der periodevist oversvømmes samt arealer, der anvendes til overrisling.
- d) Etablerede søer.
- e) Markering af hvor anlægsarbejderne er gennemført.
- f) Markering af hvor afværgeforanstaltningerne er gennemført.
- g) Markering af hvor før- og efterfotos er taget, jf. nr. 4.

Stk. 3. Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af slutredegørelsen, hvorvidt vand- og klimaprojektet er gennemført i overensstemmelse med projektbeskrivelsen, jf. § 18, stk. 6, og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, der var gældende på tilsagnstidspunktet, jf. §§ 14-17.

Stk. 4. Hvis Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er overensstemmelse mellem projektbeskrivelsen, jf. § 18, stk. 6, og kriterierne til etableringsprojektet i tilsagnet om tilskud, jf. §§ 14-17, og det gennemførte projekt, skal tilsagnshaver indsende en ny slutredegørelse, når uoverensstemmelsen er afhjulpet.

§ 21. Tilsagnshaver er endvidere forpligtet til følgende, når projektet er afsluttet:

- 1) Holde udbetalingsansøgningen med tilhørende regnskabsbilag tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder, regnet fra datoen for slutudbetaling af tilskud.
- 2) Holde dokumentation for, at lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren og udbudsloven er overholdt, tilgængelig i mindst 5 år og 6 måneder fra datoen for udbetaling af tilskud, hvis projektet eller dele heraf er omfattet af disse regler.
- 3) Sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til projektområdet og det fysiske og digitale projektmateriale i forbindelse med kontrol.

Kapitel 5

Tinglysning

§ 22. Der skal ved etablering af vand- og klimaprojekter tinglyses en servitut om projektet på samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet. I servitutterne skal Landbrugsstyrelsen være anført som påtaleberettiget.

Stk. 2. Servitutten skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) For projektet gælder, at arealer permanent skal henligge som vådområde eller lavbundsområde og fastholdes som græs- eller naturarealer med naturlig vandstand i overensstemmelse med tilsagnet, og at det kan anvendes til vedvarende energi i et omfang, der er foreneligt med projektets effekter.
- 2) Arealerne må ikke omlægges.
- 3) Arealerne må ikke tilføres gødning, bortset fra den gødning, der efterlades af græssende husdyr.
- 4) Arealerne må ikke tilføres jordforbedringsmidler.
- 5) Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler.
- 6) Arealerne må ikke anvendes til etablering af skov eller energi-, lav- eller stævningskov.
- 7) Arealerne må ikke anvendes til dyrkning af afgrøder, herunder ikke anvendes til frøproduktion og til dyrkning af energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer. Dette er dog ikke til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slæt, røorskær, høst af biomasse eller lignende.
- 8) Der må ikke tilskudsfores på arealerne. Tilskudsfoeding af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoder.
- 9) Aktiviteter, bortset fra afgræsning, som ejere og forpagtere iværksætter eller tillader på den del af arealerne, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m² og kystlinjer, skal udføres på en måde, der ikke medfører erosion af nævnte del af arealerne. Afstanden regnes fra vandløbets eller søens øverste kant eller for så vidt angår kystlinjer fra årets normale højeste vandstandslinje.
- 10) Kontrolmyndigheden skal have adgang til projektområdet i forbindelse med kontrol.

- 11) Der skal være den adgang til projektmrådet, der er nødvendig for at kunne opfylde bestemmelser vedrørende vedligeholdelse af anlæg, jf. § 18, stk. 2.
- 12) Den, som Landbrugsstyrelsen bemyndiger dertil, skal have adgang til arealer i projektmrådet i forbindelse med målinger af effekten af projektet på vandmiljøet, naturen og klimaet, herunder til at tage jord- og vandprøver.

Kapitel 6

Tilskudsberettigede udgifter

§ 23. Der kan opnås tilskud til projektudgifter til projekter, som er nødvendige for og direkte relaterede til projektet. Det kan være udgifter til følgende:

- 1) Den direkte lønudgift til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, tillagt 15 pct. overhead, jf. dog stk. 3-5.
- 2) Undersøgelser.
- 3) Information og møder.
- 4) Konsulenter, dog højest á en timepris på 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.

Stk. 2. Ved etablering af vand- og klimaprojekter kan der endvidere opnås tilskud til følgende udgifter:

- 1) Køb af varer og tjenesteydelser, herunder entreprenørydelser.
- 2) Anlægsarbejde.
- 3) Tinglysning af servitut om vand- og klimaprojekter, jf. § 22.

Stk. 3. Udgifter til løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, er tilskudsberettigede, hvis opgaverne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber, og udgifterne kan dokumenteres.

Stk. 4. Der ydes tilskud til lønudgifter, jf. stk. 1, nr. 1, efter følgende maksimale timepriser:

- 1) Til almindeligt ledelsesarbejde og projektledelse: 710 kr.
- 2) Til arbejde, der forudsætter viden på højt niveau inden for naturvidenskab, ingeniørarbejde, økonomi, administration, jura eller samfundsvidenskab: 480 kr.
- 3) Til arbejde, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2: 360 kr.

Stk. 5. I særlige tilfælde kan lønudgifter, jf. stk. 4, nr. 1, omfatte arbejde, der forudsætter særlig erfaring og relevant specialviden på højeste niveau inden for et fagområde, som skal tilgodeses i projektet, og som ikke er almindeligt ledelsesarbejde eller projektledelse.

Stk. 6. Der kan godkendes andre projektudgifter end de i stk. 1 og 2 anførte som tilskudsberettigede, hvis disse er af væsentlig betydning for at gennemføre projektet.

Stk. 7. For udgifter over 100.000 kr. ydes tilskuddet alene til det billigste tilbud på baggrund af to direkte sammenlignelige tilbud, jf. § 6, stk. 1, nr. 3 og § 7, stk. 1, nr. 5.

Stk. 8. Der ydes tilskud på 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter.

§ 24. Der kan ikke opnås tilskud til følgende projektudgifter:

- 1) Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
- 2) Udgifter, hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed.
- 3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.
- 4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.
- 5) Udgifter til reparation af udstyr.
- 6) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver, jf. artikel 69, stk. 3, litra c, i forordning nr. 1303/2013.
- 7) Finansierings- og pengeinstitutomkostninger, jf. artikel 69, stk. 3, litra a, i forordning nr. 1303/2013.
- 8) Advokat- og revisionsomkostninger.
- 9) Udgifter i form af naturalydelser, som omhandlet i artikel 69, i forordning nr. 1303/2013.

- 10) Udgifter vedrørende aktiviteter, som tilsagnshaver eller en ejer eller forpagter af arealer i projektområdet er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
- 11) Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt inden den 1. januar 2023.
- 12) Udgifter til simple genanskaffelser.
- 13) Almindelige driftsomkostninger.
- 14) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
- 15) Udgifter til forskning, overvågning og teknologisk udvikling.
- 16) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
- 17) Udgifter til aktiviteter vedrørende anlægsarbejder på arealer, der anvendes som brandbælter.
- 18) Udgifter til rekreative formål, herunder stier og udkigstårne.

Kapitel 7

Ændring af projektet og overdragelse af tilsagn

§ 25. Der kan godkendes ændringer af et projekt, herunder også ændringer af oplysninger om den reserverede økonomiske ramme til lodsejerkompensation og forlængelse af projektperioden, hvis projektet i sin ændrede form ville være blevet prioriteret, jf. §§ 9-12, og projektet fortsat opfylder kriterierne, jf. §§ 13-17. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier for projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

Stk. 2. Reservationen af de økonomiske rammer til køb af projektjord, herunder kompensation for værditab, jordfordeling eller tilsagn om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter kan ændres ved en omfordeling mellem disse.

Stk. 3. Ubrugte midler inden for tilsagnsbudgettet i tilsagn om tilskud til vand- og klimaprojekter kan i forbindelse med en ændring af projektet søges flyttet til de økonomiske rammer til lodsejerkompensation, som er reserveret til jordkøb, jordfordeling, tilsagn om tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter og kompensation for værditab.

Stk. 4. Tilsagnshaver kan forhøje en eller flere tilskudsberettigede udgifter, hvis det ligger inden for det samlede tilsagnsbeløb ved en omfordeling mellem de tilskudsberettigede udgifter, hvor en anden udgift reduceres. En forhøjelse af en tilskudsberettiget udgift på mere end 10 pct. skal dog godkendes af Landbrugsstyrelsen, jf. stk. 7.

Stk. 5. Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af et projekt, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Tilsagnsbeløbet til etablering af vand- og klimaprojekter kan forhøjes i ganske særlige tilfælde i forbindelse med ændring af projektet.

Stk. 7. Ændring af et projekt kan iværksættes af tilsagnshaver for egen regning og risiko inden ansøgning til og godkendelse af Landbrugsstyrelsen.

§ 26. Ansøgning om ændringer af projekter skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Beskrivelse af ændringen.
- 3) Beskrivelse af, hvad ændringen betyder for projektet, herunder effekten i forhold til kvælstof, fosfor, CO₂ eller målopfyldelse for vandområdet.
- 4) Ved ændring af projektgrænser indtegnes ændringen i IMK, og der medsendes kort over ændringerne.
- 5) Opdaterede effektberegninger.

Stk. 2. Ansøgning om ændring af budgettet skal vedlægges følgende:

- 1) Begrundelse for ændringen.
- 2) Et nyt budget.
- 3) Nye tilbud, hvis budgetændringen omfatter indkøb af varer eller ydelser med en pris over 100.000 kr.

Stk. 3. Ansøgning om forlængelse af projektperioden skal vedlægges følgende:

- 1) Kort redegørelse for årsagen til, at projektet er forsinket.
- 2) Angivelse af dato for, hvornår projektet kan afsluttes.

3) Begrundet redegørelse for, hvordan projektet realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode, herunder en tidsplan for gennemførelse af projektet.

Stk. 4. Landbrugsstyrelsen kan af egen drift forlænge projektperioden, hvis der fortsat gennemføres en jordfordeling, eller hvis Miljøstyrelsen endnu ikke har vurderet en indsendt slutredegørelse.

§ 27. Ansøgning om ændring skal indgives til Landbrugsstyrelsen, som vurderer, om betingelserne i § 26 er opfyldt. Miljøstyrelsen vurderer dog, om kriterierne for etableringsprojekter, jf. §§ 14-17, fortsat er opfyldt efter den ansøgte ændring af projektet. Ændringer vurderes i forhold til de kriterier for projektet, der var gældende på tilsagnstidspunktet.

§ 28. Ansøgning om ændring af et projekt, jf. § 26, stk. 1 og 2, skal være modtaget senest 2 måneder før den dato, som fremgår af tilsagnet, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 26, stk. 4.

Stk. 2. Ansøgning om forlængelse af projektperioden, jf. § 26, stk. 3, skal være modtaget senest 10 dage før den dato, som fremgår af tilsagnet, hvor projektet senest skal være afsluttet, jf. dog § 26, stk. 4.

§ 29. Det kan efter ansøgning tillades, at tilsagn om tilskud overdrages til en kommune eller til Naturstyrelsen.

Stk. 2. Den, der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Kapitel 8

Udbetaling af tilskud

§ 30. Udbetaling af tilskud sker på baggrund af tilsagnshavers opgørelse over betalte og dokumenterede tilskudsberettigede udgifter.

Stk. 2. Ansøgning om udbetaling af tilskud til forundersøgelse af vand- og klimaprojekter skal indeholde:

- 1) Udbetalingsskemaet med de påkrævede oplysninger, herunder om ansøger, omkostninger, delprojekter, udbetaling, slutrapport og bilag.
- 2) Alle udgiftsbilag, herunder dokumentation for udført arbejde i form af specificeret timeregistrering og dokumentation for lønudgiften i form af lønsedler.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) En teknisk og en ejendomsmæssig forundersøgelsesrapport, jf. dog stk. 6.
- 6) Dokumentation for korrekt udført skiltning på officielt websted og officiel profil på social medieplatform, jf. § 19, stk. 2. Som dokumentation angives adressen på webstedet samt brugernavn til den sociale medieprofil, og der sendes daterede skærbilleder af webstedet og den sociale medieprofil, der viser skiltningen inklusive dato.
- 7) Dokumentation for korrekt udført skiltning på dokumenter og kommunikationsmateriale, jf. § 19, stk. 3. Som dokumentation indsendes selve publikationen i elektronisk form, et dateret foto eller scan af publikationen inklusive dato, eller angivelsen af adressen på webstedet, hvor publikationen ligger.

Stk. 3. Ansøgning om udbetaling af tilskud til etablering af vand- og klimaprojekter skal indeholde:

- 1) Udbetalingsskemaet med de påkrævede oplysninger, herunder om ansøger, omkostninger, delprojekter, udbetaling, slutrapport og bilag.
- 2) Alle udgiftsbilag, herunder dokumentation for udført arbejde i form af specificeret timeregistrering og dokumentation for lønudgiften i form af lønsedler.
- 3) Dokumentation for betaling af udgifterne.
- 4) Dokumentation for eventuelle afholdte udbud.
- 5) De nødvendige tilladelser og dispensationer til projektet fra offentlige myndigheder.
- 6) Dokumentation for tinglysning af projektområdet.
- 7) Dokumentation for korrekt udført fysisk skiltning, jf. § 19, stk. 1. Som dokumentation indsendes to fotos inklusive dato, der viser henholdsvis skiltene eller tavlerne og deres placering.

- 8) Dokumentation for korrekt udført skiltning på officielt websted og officiel profil på social medieplatform, jf. § 19, stk. 2. Som dokumentation angives adressen på webstedet samt brugernavn til den sociale medieprofil, og der sendes daterede skærbilleder af webstedet og den sociale medieprofil, der viser skiltningen inklusive dato.
- 9) Dokumentation for korrekt udført skiltning på dokumenter og kommunikationsmateriale, jf. § 19, stk. 3. Som dokumentation indsendes selve publikationen i elektronisk form, et dateret foto eller scan af publikationen inklusive dato, eller angivelsen af adressen på webstedet, hvor publikationen ligger.
- 10) Slutredegerelsen.

Stk. 4. Ansøgning om udbetaling skal være modtaget senest 6 måneder efter den dato, som fremgår af tilsagnet, hvor projektet senest skal være afsluttet. Fristen kan efter en konkret vurdering fraviges i særlige tilfælde.

Stk. 5. Alle udgifter skal være afholdt og betalt af tilsagnshaver senest på tidspunktet, hvor udbetalingsansøgningen indgives.

Stk. 6. Stk. 2, nr. 5, om at indsende en ejendomsmæssig forundersøgelsesrapport, fraviges, hvis det ikke findes nødvendigt til etableringen af projektet, jf. § 7, stk. 3.

§ 31. Tilskuddet overføres til tilsagnshavers NemKonto, medmindre tilsagnshaver har anvist en anden konto, hvortil udbetalingen skal ske. Tilskuddet udbetales i én samlet udbetaling.

Kapitel 9

Bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

§ 32. Tilsagn bortfalder, og tilskuddet skal tilbagebetales, hvis

- 1) tilsagnshaver har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) tilsagnshaver tilsidesætter sine pligter efter §§ 8, 15, stk. 1 og 2, eller § 16, stk. 1, i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., eller
- 3) tilsagnshaver uberettiget har modtaget tilskud efter denne bekendtgørelse.

Nedsættelse og bortfald af tilskud

§ 33. Hvis et eller flere kriterier for støtteberettigelse i §§ 13-17 ikke er overholdt, kan der træffes afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Hvis tilskuddet nedsættes helt, træffes der samtidig afgørelse om, at tilsagnet bortfalder. Udbetalt tilskud på baggrund af det pågældende tilsagn, som er omfattet heraf, skal tilbagebetales.

Stk. 2. Ved manglende opfyldelse af en forpligtelse, jf. § 18, stk. 1, nr. 1, 2, 4, 5 og stk. 2-6, § 20 og § 21, kan der træffes afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Hvis tilskuddet nedsættes helt, træffes der samtidig afgørelse om, at tilsagnet bortfalder. Udbetalt tilskud på baggrund af det pågældende tilsagn, som er omfattet heraf, skal tilbagebetales.

§ 34. Ved manglende opfyldelse af forpligtelsen om udbetalingen, jf. § 18, stk. 1, nr. 3, nedsættes udbetalingen med 1 pct. pr. kalenderdag ved for sent modtaget ansøgning om udbetaling, jf. § 30, stk. 4, til og med den 20. kalenderdag.

Stk. 2. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af udbetalingen og bortfald af tilsagn.

§ 35. Der træffes efter en konkret vurdering afgørelse om en forholdsmæssig nedsættelse af den samlede værdi af de tilskudsberettigede projektudgifter, der skulle have været i udbud, hvis reglerne i udbudsloven eller lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren ikke er overholdt.

§ 36. Tilskuddet nedsættes, hvis der konstateres manglende overholdelse af skiltning, jf. § 19. Nedsættelsen udgør 1 pct. af tilskudsbeløbet, dog maksimalt 50.000 kr.

Kapitel 10

Obligatorisk digital kommunikation og force majeure

§ 37. Afgørelser og partshøringer efter forvaltningslovens § 19 sendes via Tast selv.

Stk. 2. Ansøgninger om tilsagn om tilskud, jf. §§ 6 og 7, projektændringer, jf. § 26, stk. 1 og 2, og udbetalinger, jf. § 30, skal indgives via Tast selv, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bilag til ansøgninger om tilsagn om tilskud, jf. §§ 6 og 7, projektændringer, jf. § 26, stk. 1 og 2, og udbetalinger, jf. § 30, skal indgives via e-mail til vkp@lbst.dk eller via Digital Post.

Stk. 4. Ansøgning og bilag om projektførlængelse, jf. § 26, stk. 3, og om projektoverdragelser, jf. § 29, skal indgives via e-mail til vkp@lbst.dk eller via Digital Post.

§ 38. I tilfælde af force majeure og usædvanlige omstændigheder i forbindelse med gennemførelse af projektet skal ansøger meddele Landbrugsstyrelsen herom sammen med en fyldestgørende dokumentation herfor senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor ansøgeren eller dennes stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Kapitel 11

Ikrafttræden

§ 39. Bekendtgørelsen træder i kraft den 28. juni 2024.

Landbrugsstyrelsen, den 25. juni 2024

LARS GREGERSEN

/ Asger Petersen

Bilag 1

Kvælstofindsatsbehov for kvælstofvådområder 2024, jf. § 13, stk. 1, nr. 1 og § 14, stk. 1, nr. 1 og stk. 3.

Det anførte kvælstofindsatsbehov i kolonnerne "Kvælstofindsatsbehov i VP3" og "Forventet yderligere indsats i VP3" er baseret på bilag 1 i vandområdeplanerne 2021-2027. I kolonnerne "Resterende kvælstofindsatsbehov" og "Resterende forventet yderligere indsats" fremgår det forventede resterende kvælstofindsatsbehov på baggrund af ansøgningerne i 2023.

Hovedfarvands- område	Kystvand - delop- land	Kys- tvand- gruppe (ID)	Kvælstofind- satsbehov i VP3 (ton N/år)	Forventet yderligere indsats i VP3 (ton N/år)	Resterende kvælstofind- satsbehov (ton N/år)	Resterende forventet yderligere indsats (ton N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	119	195,6	648,2	181,7	648,2
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb					
1 Nordsøen	120 Knudedyb					
1 Nordsøen	121 Grådyb					
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd					
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	133	226,4	697,8	226,4	671,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Felsted Kog					
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mellem					
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre					
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord					
2 Skagerrak	221 Skagerrak	221	-	-	-	-
3 Kattegat	225 Nordlige Katte- gat, Ålbæk Bugt	225	-	-	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bred- ning	235	101,1	715,4	92,3	715,4
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt					
3 Kattegat	234 Løgstør Bred- ning					
3 Kattegat	236 Thisted Bred- ning					
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord					
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde					

	Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning					
3 Kattegat	238 Halkær Bredning					
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak					
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	222	1,4	58,3	1,4	41,3
3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre					
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt					
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	138	82,2	-	82,2	-
3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre					
3 Kattegat	138 Hevring Bugt					
3 Kattegat	139 Anholt	139	-	-	-	-
3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	154	-	-	-	-
3 Kattegat	165 Isefjord, indre	200	39,6	96,7	39,6	96,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre					
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre					
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre					
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland					
4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	140	28,5	46,5	28,5	33,7
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	141	0,2	-	0,2	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	147	1,1	-	1,1	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig					
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig					
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	219	35,1	156,8	35,1	156,8
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre					
4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre					

4 Nordlige Bælthav	59 Nærrå Strand					
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand					
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre					
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand					
4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord					
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav					
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	28	-	-	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	224	6,5	18,5	5,3	18,5
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre					
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt					
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	231	2,3	114,6	2,3	114,6
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre					
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord					
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen					
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	217	5,3	137,3	-9,8	119,3
5 Lillebælt	108 Avnø Vig					
5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord					
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor					
5 Lillebælt	74 Bredningen					
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen					
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	216	4,4	4,4	4,4	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre					
5 Lillebælt	110 Nybøl Nor					

5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord					
5 Lillebælt	104 Als Sund					
5 Lillebælt	103 Als Fjord					
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord					
5 Lillebælt	101 Genner Bugt					
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt					
5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd					
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	29	0,5	-	0,5	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	204	9,5	-	9,5	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	96	0,8	-	0,8	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord					
6 Storebælt	96 Storebælt, NV					
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	95	-	-	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	90	2,0	48,7	2,0	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord					
6 Storebælt	89 Lunkebugten					
6 Storebælt	90 Langelandssund					
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	214	2,1	14,0	2,1	14,0
6 Storebælt	72 Kløven					
6 Storebælt	212 Faaborg Fjord					
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav					
6 Storebælt	16 Korsør Nor	206	5,5	-	5,5	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor					
6 Storebælt	17 Basnæs Nor					
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor					
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord					
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord					
6 Storebælt	37 Avnø Fjord					
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del					
6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	34	-	-	-	-

6 Storebælt	38 Guldborgsund	38	-	-	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	45	1,0	-	1,0	-
7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	208	11,1	59,6	11,1	59,6
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen					
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt					
8 Øresund	6 Nordlige Øresund	6	-	-	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	201	-	-	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	48	0,0	2,1	0,0	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt					
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	46	0,4	-	0,4	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt					
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	44	-	-	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	57	-	-	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	56	0,6	181,3	0,6	181,3
Sum			763	3.000	724	2.926

Bilag 2

Kvælstofindsatsbehov for lavbundsprojekter 2024, jf. § 10, stk. 4.

Det anførte kvælstofindsatsbehov i kolonnerne "Kvælstofindsatsbehov i VP3" og "Forventet yderligere indsats i VP3" er baseret på bilag 1 i vandområdeplanerne 2021-2027. I kolonnerne "Resterende kvælstofindsatsbehov" og "Resterende forventet yderligere indsats" fremgår det forventede resterende kvælstofindsatsbehov på baggrund af ansøgningerne i 2023.

Hovedfarvands- område	Kystvand - delop- land	Kys- tvand- gruppe (ID)	Kvælstofind- satsbehov i VP3 (ton N/år)	Forventet yderligere indsats i VP3 (ton N/år)	Resterende kvælstofind- satsbehov (ton N/år)	Resterende forventet yderligere indsats (ton N/år)
1 Nordsøen	111 Lister Dyb	119	15,4	648,2	11,1	648,2
1 Nordsøen	107 Juvre Dyb					
1 Nordsøen	120 Knudedyb					
1 Nordsøen	121 Grådyb					
1 Nordsøen	119 Vesterhavet, syd					
1 Nordsøen	132 Ringkøbing Fjord	133	20,0	697,8	-21,6	671,2
1 Nordsøen	131 Nissum Fjord, Felsted Kog					
1 Nordsøen	130 Nissum Fjord, mellem					
1 Nordsøen	129 Nissum Fjord, ydre					
1 Nordsøen	133 Vesterhavet, nord					
2 Skagerrak	221 Skagerrak	221	-	-	-	-
3 Kattegat	225 Nordlige Kat- tegat, Ålbæk Bugt	225	-	-	-	-
3 Kattegat	232 Nissum Bred- ning	235	19,7	715,4	19,7	715,4
3 Kattegat	233 Kås Bredning og Venø Bugt					
3 Kattegat	234 Løgstør Bred- ning					
3 Kattegat	236 Thisted Bred- ning					
3 Kattegat	158 Hjarbæk Fjord					
3 Kattegat	157 Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive					

	Fjord og Lovns Bredning					
3 Kattegat	238 Halkær Bredning					
3 Kattegat	235 Nibe Bredning og Langerak					
3 Kattegat	159 Mariager Fjord, indre	222	0,7	58,3	-16,9	41,3
3 Kattegat	160 Mariager Fjord, ydre					
3 Kattegat	222 Kattegat, Aalborg Bugt					
3 Kattegat	136 Randers Fjord, indre	138	7,8	-	0,1	-
3 Kattegat	137 Randers Fjord, ydre					
3 Kattegat	138 Hevring Bugt					
3 Kattegat	139 Anholt	139	-	-	-	-
3 Kattegat	154 Kattegat, Læsø	154	-	-	-	-
3 Kattegat	165 Isefjord, indre	200	5,0	96,7	5,0	96,7
3 Kattegat	24 Isefjord, ydre					
3 Kattegat	2 Roskilde Fjord, indre					
3 Kattegat	1 Roskilde Fjord, ydre					
3 Kattegat	200 Kattegat, Nordsjælland					
4 Nordlige Bælthav	140 Djursland Øst	140	5,2	46,5	-12,8	33,7
4 Nordlige Bælthav	141 Ebeltoft Vig	141	0,0	-	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	144 Knebel Vig	147	0,0	-	0,0	-
4 Nordlige Bælthav	145 Kalø Vig					
4 Nordlige Bælthav	147 Århus Bugt og Begtrup Vig					
4 Nordlige Bælthav	146 Norsminde Fjord	219	3,4	156,8	3,4	156,8
4 Nordlige Bælthav	128 Horsens Fjord, indre					
4 Nordlige Bælthav	127 Horsens Fjord, ydre					

4 Nordlige Bælthav	59 Nærrå Strand					
4 Nordlige Bælthav	93 Odense Fjord, Seden Strand					
4 Nordlige Bælthav	92 Odense Fjord, ydre					
4 Nordlige Bælthav	62 Lillestrand					
4 Nordlige Bælthav	142 Stavns Fjord					
4 Nordlige Bælthav	219 Århus Bugt syd, Samsø og Nordlige Bælthav					
4 Nordlige Bælthav	28 Sejerø Bugt	28	-	-	-	-
5 Lillebælt	123 Vejle Fjord, indre	224	1,5	18,5	1,5	18,5
5 Lillebælt	122 Vejle Fjord, ydre					
5 Lillebælt	224 Nordlige Lillebælt					
5 Lillebælt	124 Kolding Fjord, indre	231	0,9	114,6	0,9	114,6
5 Lillebælt	125 Kolding Fjord, ydre					
5 Lillebælt	80 Gamborg Fjord					
5 Lillebælt	231 Lillebælt, Snævringen					
5 Lillebælt	109 Hejlsminde Nor	217	1,4	137,3	-3,6	119,3
5 Lillebælt	108 Avnø Vig					
5 Lillebælt	106 Haderslev Fjord					
5 Lillebælt	82 Aborg Minde Nor					
5 Lillebælt	74 Bredningen					
5 Lillebælt	217 Lillebælt, Bredningen					
5 Lillebælt	113 Flensborg Fjord, indre	216	1,3	4,4	0,9	4,4
5 Lillebælt	114 Flensborg Fjord, ydre					
5 Lillebælt	110 Nybøl Nor					

5 Lillebælt	105 Augustenborg Fjord					
5 Lillebælt	104 Als Sund					
5 Lillebælt	103 Als Fjord					
5 Lillebælt	102 Åbenrå Fjord					
5 Lillebælt	101 Genner Bugt					
5 Lillebælt	87 Helnæs Bugt					
5 Lillebælt	216 Lillebælt, syd					
6 Storebælt	29 Kalundborg Fjord	29	0,0	-	0,0	-
6 Storebælt	204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt	204	3,3	-	3,3	-
6 Storebælt	85 Kertinge Nor	96	0,1	-	0,1	-
6 Storebælt	84 Kerteminde Fjord					
6 Storebælt	96 Storebælt, NV					
6 Storebælt	95 Storebælt, SV	95	-	-	-	-
6 Storebælt	83 Holckenhavn Fjord	90	0,4	48,7	0,4	48,7
6 Storebælt	86 Nyborg Fjord					
6 Storebælt	89 Lunkebugten					
6 Storebælt	90 Langelandssund					
6 Storebælt	68 Lindelse Nor	214	0,8	14,0	0,8	14,0
6 Storebælt	72 Kløven					
6 Storebælt	212 Faaborg Fjord					
6 Storebælt	214 Det sydfynske Øhav					
6 Storebælt	16 Korsør Nor	206	1,8	-	1,8	-
6 Storebælt	25 Skælskør Fjord og Nor					
6 Storebælt	17 Basnæs Nor					
6 Storebælt	18 Holsteinborg Nor					
6 Storebælt	35 Karrebæk Fjord					
6 Storebælt	36 Dybsø Fjord					
6 Storebælt	37 Avnø Fjord					
6 Storebælt	206 Smålandsfarvandet, åbne del					
6 Storebælt	34 Smålandsfarvandet, syd	34	-	-	-	-

6 Storebælt	38 Guldborgsund	38	-	-	-	-
6 Storebælt	45 Grønsund	45	0,2	-	0,2	-
7 Sydlige Bælthav	207 Nakskov Fjord	208	0,9	59,6	0,9	59,6
7 Sydlige Bælthav	209 Rødsand og Bredningen					
7 Sydlige Bælthav	208 Femerbælt					
8 Øresund	6 Nordlige Øresund	6	-	-	-	-
8 Øresund	201 Køge Bugt	201	-	-	-	-
9 Østersøen	49 Stege Nor	48	-	2,1	-	2,1
9 Østersøen	48 Stege Bugt					
9 Østersøen	47 Præstø Fjord	46	0,2	-	0,2	-
9 Østersøen	46 Fakse Bugt					
9 Østersøen	44 Hjelm Bugt	44	-	-	-	-
9 Østersøen	57 Østersøen, Christiansø	57	-	-	-	-
9 Østersøen	56 Østersøen, Bornholm	56	0,3	181,3	0,3	181,3
Sum			90	3.000	-4	2.926

Bilag 3

Søer med behov for reduktion af fosforbelastning, jf. § 13, stk. 1, nr. 3 og § 16, stk. 1, nr. 1.

Hovedvandop- land¹⁾	Sønavn	Primær beliggenheds- kommune	Kommunenr.	Indsatsbehov (Kg P/år)
1.10	Bønstrup Sø	Kolding	621	22
1.10	Fidde Sø	Varde	573	62
1.10	Filsø - Mellem sø	Varde	573	2490
1.10	Filsø - Søndersø	Varde	573	828
1.10	Jels Midtsø	Vejen	575	115
1.10	Jels Oversø	Vejen	575	213
1.10	Marbæk Sø - Vest	Esbjerg	561	75
1.10	Munkesø	Esbjerg	561	178
1.10	Søgård Sø	Kolding	621	843
1.10	Søvigsund Sø	Varde	573	451
1.11	Dons Nørresø	Kolding	621	253
1.11	Dons Søndersø	Kolding	621	887
1.11	Ejsbøl Sø	Haderslev	510	52
1.11	Engelsholm Sø	Vejle	630	91
1.11	Fuglsø	Haderslev	510	77
1.11	Fårup Sø	Vejle	630	112
1.11	Gråsten Slotssø	Sønderborg	540	233
1.11	Haderslev Dam	Haderslev	510	2220
1.11	Hejlskov Sø	Vejle	630	11
1.11	Hindemaj	Haderslev	510	1423
1.11	Ketting Nor	Sønderborg	540	194
1.11	Lillehav	Sønderborg	540	258
1.11	Mjang Dam	Sønderborg	540	346
1.11	Nordborg Sø	Sønderborg	540	183
1.11	Oldenor	Sønderborg	540	27
1.11	Rands Fjord	Vejle	630	1786
1.11	Sandbjerg Mølledam	Sønderborg	540	136
1.11	Stallerup Sø	Kolding	621	1339
1.11	Vedbøl Sø	Haderslev	510	167
1.12	Nordby Sø	Assens	420	84
1.12	Sønderby Sø	Assens	420	12
1.13	Brændegård Sø	Faaborg-Midtfyn	430	41
1.13	Langesø	Nordfyns	480	56
1.13	Nr. Søby Sø	Faaborg-Midtfyn	430	87
1.13	Søbo Sø	Assens	420	51
1.14	Gammelmølle Sø	Nyborg	450	17
1.14	Hjulby Sø	Nyborg	450	185
1.14	Kobbermose	Nyborg	450	30

1.14	Vomme Sø	Kerteminde	440	22
1.15	Hvidkilde Sø	Svendborg	479	184
1.15	Ollerup Sø	Svendborg	479	482
1.15	Sørup Sø	Svendborg	479	19
1.2	Borbjerg Møllesø	Holstebro	661	61
1.2	Bredmose Fjends	Viborg	791	32
1.2	Brokholm Sø	Skive	779	775
1.2	Ferring Sø	Lemvig	665	880
1.2	Flade Sø	Thisted	787	229
1.2	Flyndersø nordlige del	Skive	779	391
1.2	Glenstrup Sø	Mariagerfjord	846	737
1.2	Gravlev Sø	Rebild	840	64
1.2	Hauge Sø	Silkeborg	740	24
1.2	Hjerk Nor	Skive	779	1082
1.2	Holmgård Sø	Holstebro	661	451
1.2	Horn Sø	Lemvig	665	415
1.2	Hygum Nor	Lemvig	665	444
1.2	Jølby Nor	Morsø	773	3119
1.2	Kallerup Kær	Struer	671	445
1.2	Kilen	Struer	671	857
1.2	Klejtrup Sø	Viborg	791	245
1.2	Klokkerholm Møllesø	Brønderslev	810	190
1.2	Kås Sø	Skive	779	129
1.2	Legind Sø	Morsø	773	103
1.2	Lemvig Sø	Lemvig	665	684
1.2	Louns Sø	Vesthimmerlands	820	15
1.2	Lund Fjord	Thisted	787	163
1.2	Lønnerup Fjord	Thisted	787	4702
1.2	Mellemvese	Lemvig	665	835
1.2	Møllerup Sø	Skive	779	626
1.2	Movsø	Viborg	791	292
1.2	Noret	Lemvig	665	406
1.2	Nørhå Sø	Thisted	787	2602
1.2	Nørremose Sø	Viborg	791	26
1.2	Nørrevese	Lemvig	665	553
1.2	Ove Sø	Thisted	787	4563
1.2	Rodenbjerg Sø	Thisted	787	3587
1.2	Rødsø	Viborg	791	206
1.2	Smedshave vese	Lemvig	665	371
1.2	Spøttrup Sø	Skive	779	348
1.2	Stubbergård Sø	Holstebro	661	55
1.2	Sønder Lem Vig	Skive	779	1239
1.2	Søndervese	Lemvig	665	1227
1.2	Tjele Langsø	Viborg	791	1007

1.2	Vansø	Viborg	791	211
1.2	Vullum Sø	Thisted	787	139
1.2	Ørlevkloster Sø	Skive	779	129
1.2	Ørum Sø	Thisted	787	6338
1.2	Østerild Fjord	Thisted	787	1353
1.3	Hobro Vesterfjord	Mariagerfjord	846	1055
1.3	Kjellerup Sø	Mariagerfjord	846	41
1.4	Gødstrup Sø	Herning	657	50
1.4	Holstebro Vandkraftsø	Holstebro	661	13064
1.5	Alling Sø	Silkeborg	740	857
1.5	Avnsø	Silkeborg	740	23
1.5	Borre Sø	Silkeborg	740	2798
1.5	Brassø	Silkeborg	740	1703
1.5	Bredvad Sø	Horsens	615	5016
1.5	Bryrup Langsø	Silkeborg	740	99
1.5	Engetved Sø	Silkeborg	740	136
1.5	Gudensø	Skanderborg	746	5257
1.5	Hald Sø	Viborg	791	191
1.5	Halle Sø	Horsens	615	318
1.5	Hinge Sø	Silkeborg	740	808
1.5	Hummel Sø	Silkeborg	740	52
1.5	Hund Sø	Silkeborg	740	10
1.5	Julsø	Skanderborg	746	2776
1.5	Karlsø	Horsens	615	38
1.5	Køge Sø	Horsens	615	33
1.5	Loldrup Sø	Viborg	791	461
1.5	Mossø	Skanderborg	746	2432
1.5	Mørke Mose, nord	Syddjurs	706	221
1.5	Mørksø N f. Salten Lang	Silkeborg	740	19
1.5	Naldal Sø	Horsens	615	15
1.5	Ormstrup Sø	Viborg	791	26
1.5	Salten Langsø	Horsens	615	758
1.5	Silkeborg Langsø midt	Silkeborg	740	96
1.5	Silkeborg Langsø øst	Silkeborg	740	1030
1.5	Skanderborg Lillesø	Skanderborg	746	138
1.5	Skanderborg Sø	Skanderborg	746	1526
1.5	Stigsholm Sø	Horsens	615	329
1.5	Søbygård Sø	Favrskov	710	300
1.5	Viborg Søndremose	Viborg	791	25
1.5	Tange Sø	Silkeborg	740	7925
1.5	Thorsø	Silkeborg	740	108
1.5	Torup Sø	Silkeborg	740	10
1.5	Tåning Sø	Skanderborg	746	2476

1.5	Vedsø, Nonbo	Viborg	791	2125
1.5	Vedsø, Rindsholm	Viborg	791	3636
1.5	Vestbirk Sø	Horsens	615	4127
1.5	Viborg Nørresø	Viborg	791	736
1.5	Viborg Søndersø	Viborg	791	884
1.5	Vintmølle Sø	Viborg	791	374
1.5	Vrold Sø	Skanderborg	746	2242
1.5	Ørn Sø	Silkeborg	740	1396
1.6	Løvenholm Langsø	Norddjurs	707	12
1.6	Rugård Søndersø	Syddjurs	706	20
1.6	Rugård Østersø	Syddjurs	706	11
1.6	Stubbe Sø	Syddjurs	706	190
1.6	Vallum Sø	Syddjurs	706	47
1.6	Øje Sø	Syddjurs	706	12
1.7	Brabrand Sø	Aarhus	751	2647
1.7	Lading Sø	Skanderborg	746	12
1.7	Stilling-Solbjerg Sø	Skanderborg	746	978
1.8	Stadil Fjord	Ringkøbing-Skjern	760	972
1.8	Svanholm Sø	Herning	657	44
1.9	Bygholm Sø	Horsens	615	5110
1.9	Dallerup Sø	Horsens	615	49
1.9	Nørrestrand	Horsens	615	3071
1.9	Tebstrup Sø	Skanderborg	746	88
2.1	Bliden	Kalundborg	326	19
2.1	Dyssemose	Holbæk	316	19
2.1	Gudmindrup Mose	Odsherred	306	102
2.1	Tissø	Kalundborg	326	1439
2.2	Arresø	Gribskov	270	2244
2.2	Buesø	Lejre	350	1407
2.2	Favrholm Sø	Hillerød	219	91
2.2	Frederiksborg Slotssø	Hillerød	219	98
2.2	Gundsømagle Sø	Roskilde	265	639
2.2	Kornerup Sø	Lejre	350	1601
2.2	Selsø Sø	Frederikssund	250	176
2.2	Store Kattinge Sø	Lejre	350	1394
2.2	Stormosen	Egedal	240	32
2.2	Svogerslev Sø	Lejre	350	1671
2.2	Torbenfeld Sø	Holbæk	316	36
2.3	Bagsværd Sø	Gladsaxe	159	10
2.3	Birkerød Sø	Rudersdal	230	11
2.3	Bøgeholm Sø	Helsingør	217	27
2.3	Donse Storedam	Fredensborg	210	48
2.3	Furesø	Lyngby-Taarbæk	173	172
2.3	Hornbæk Sø	Helsingør	217	29

2.3	Lyngby Sø	Gladsaxe	159	339
2.3	Sjælsø	Hørsholm	223	259
2.3	Skåningedam	Helsingør	217	79
2.3	Søllerød Sø	Rudersdal	230	44
2.3	Utterslev Mose	Københavns	101	355
2.3	Vejlesø	Rudersdal	230	79
2.4	Borup Sø	Køge	259	53
2.4	Holmesø	Brøndby	153	416
2.4	Kimmerslev Sø	Køge	259	53
2.4	Stubbesø	Brøndby	153	71
2.5	Bavelse Sø	Næstved	370	5759
2.5	Glumsø Sø	Næstved	370	120
2.5	Gyrstinge Sø	Holbæk	316	537
2.5	Gørlev Sø	Ringsted	329	374
2.5	Haraldsted Langesø	Ringsted	329	325
2.5	Haraldsted Lillesø	Ringsted	329	321
2.5	Kongskilde Møllesø	Sorø	340	48
2.5	Nakskov Indrefjord	Lolland	360	943
2.5	Nysø v. Slagelse	Slagelse	330	14
2.5	Nørresø ved Maribo	Lolland	360	158
2.5	Pedersborg Sø	Sorø	340	98
2.5	Rosengård sø	Ringsted	329	22
2.5	Sorø Sø	Sorø	340	22
2.5	Søgård Sø v. Herluf-magle	Næstved	370	57
2.5	Tuel Sø	Sorø	340	145
2.5	Tystrup Sø	Sorø	340	1397
2.6	Even	Vordingborg	390	10
2.6	Maglemosen	Vordingborg	390	12
2.6	Snesere Sø	Næstved	370	12
2.6	Stengård Sø	Lolland	360	115
3.1	Dammemose	Bornholms Regionsk.	400	20
1.11	Kruså Møllesø	Aabenraa	580	356
4.1	Lille Søgård Sø	Aabenraa	580	627
4.1	Store Søgård Sø	Aabenraa	580	718
1.5	Silkeborg Langsø vest	Silkeborg	740	97
1.8	Kragsø ved Hampen	Ikast-Brande	756	32
2.6	Rørsøen v. Nysted	Guldborgsund	376	16
2.5	Sø v. Keldernæs	Lolland	360	12
1.12	Tryggelev Nor	Langeland	482	86

¹⁾ Indsatsbehovet for fjernelse af fosfor for søer fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

Bilag 4

Udvalgte vandområder til restaurering af ådale, jf. § 13, stk. 1, nr. 4 og § 17, stk. 1, nr. 1.

Vandområdenr.	Kommune:	Vandløbsnavn:
o8996	Slagelse	Vårby Å
o8295	Slagelse	Vårby Å
c00352	Slagelse	Seerdrup Å - Styrterenden
o8980	Faaborg-Midtfyn	Odense Å
o8887_a	Mariagerfjord	Villestrup Å
o7373_x	Mariagerfjord	Hummelbæk
o7390	Mariagerfjord	Villestrup Å
o8957	Brønderslev	Ry Å
o8800_a	Lemvig	Fåremølle Å
o7032	Struer	Kirstens Bæk

Bilag 5

Maksimum omkostninger for vurdering af projektets omkostningseffektivitet, jf. § 14, stk. 1, nr. 4, og stk. 2, § 15, stk. 1, nr. 5 og stk. 2, § 16, stk. 1, nr. 3 og stk. 2 og § 17, stk. 1, nr. 3 og stk. 2.

Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof for kvælstofvådområder¹⁾ :

Etablering: 5.100 kr. pr. kg kvælstof

Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter for lavbundsprojekter²⁾ :

Etablering: 20.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter

Maksimum omkostning pr. kg fjernet fosfor for fosforvådområder³⁾ :

Etablering: 16.500 kr. pr. kg fosfor

Maksimum omkostning pr. km vandområde for projekter om restaurering af ådale:

Etablering: 1.200.000 kr. pr. km vandområde

- 1) Maksimum omkostning pr. kg fjernet kvælstof svarer til 3 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (1.700 kr. pr. kg kvælstof) for kvælstofvådområder.
- 2) Maksimum omkostning pr. ton fjernet CO₂-ækvivalenter svarer til 4 gange den vejledende gennemsnitlige referenceværdi (5.000 kr. pr. ton CO₂-ækvivalenter) for lavbundsprojekter.
- 3) Maksimum omkostning pr. kg fjernes fosfor svarer til den vejledende gennemsnitlige referenceværdi for fosforvådområder.

Prioriteringskriterier for lavbundsprojekter, jf. § 10, stk. 2 og 4.

	POINT			Vægtning	Total
Prioriteringskriterie	0	1	2		
1. Omkostningseffektivitet kr. pr. ton CO ₂ -ækv.	> 20.000	20.000 - 10.000	< 10.000		
POINT				40 pct.	
2. Arealeffektivitet for N-reduktion ¹⁾ Reduceret kvælstofudledning i kg N pr. ha.	0	> 0 til < 30	≥ 30		
POINT				35 pct.	
3. Nærhed til kortlagte habitatnaturtyper eller levesteder for arter på udpegningsgrundlaget kortlagt indenfor de Natura 2000-områder, der er listet i bilag 7.	> 300 meters afstand	100 - 300 meters afstand	< 100 meters afstand		
POINT				25 pct.	
SAMLET POINTSUM					

1) Point skala for projektets N-arealeffektivitet:

0 = Ingen N-effekt eller ingen kvælstofindsatsbehov.

1 = N-effekt større end nul og mindre end 30 kg N/ha

2 = N-effekt mindst 30 kg N/ha

Liste over Natura 2000-områder, hvor lavbundsindsatsen kan bidrage til at udvide eller understøtte habitatnaturtyper eller artslevesteder, jf. § 10, stk. 2.

Natura 2000-områdenr. ¹⁾	Navn
3	Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose
8	Åsted Ådal, Bangsbo ådal og omkringliggende overdrev
12	Store Vildmose
14	Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord
15	Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal
16	Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg
17	Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov
18	Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø
21	Ejstrup Klit, Egvands Bakker og Lien med Underlien
24	Hanstholm Reservat, Hanstholm Knuden, Nors Sø og Vandet Sø
27	Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø
28	Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø
30	Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal
32	Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge
33	Tjele Langsø og Vinge Møllebæk
35	Hald Ege, Stanghede og Dollerup Bakker
37	Rosborg Sø
38	Bredsgård Sø
39	Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal
40	Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder
41	Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø
47	Eldrup Skov og søer og moser i Løvenholm Skov
48	Stubbe Sø

49	Gudenå og Gjern Bakker
52	Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå
53	Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov
59	Kysing Fjord
64	Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede
65	Nissum Fjord
66	Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord
67	Borris Hede
68	Skjern Å
69	Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen
72	Husby Sø og Nørresø
75	Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage
76	Store Vandskel, Rørbæk Sø, Tinnet Krat og Holtum Ådal øvre del
77	Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær
78	Skove langs nordsiden af Vejle Fjord
81	Øvre Grejs Ådal
84	Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage
85	Hedeområder ved Store Råbjerg
86	Vejen Mose
87	Nørrebæk ved Tvilho
88	Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde
89	Vadehavet
90	Sneum Å og Holsted Å
91	Kongeå
92	Pamhule Skov og Stevning Dam
93	Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov
95	Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark

97	Frøslev Mose
98	Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose
99	Kongens Mose og Draved Skov
100	Sølsted Mose
103	Kogsbøl og Skast Mose
108	Æbelø, havet syd for og Nærå
112	Lillebælt
113	Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose
114	Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å
120	Skove og søer syd for Brahetrolleborg
121	Arreskov Sø
127	Sydfynske Øhav
130	Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov
131	Gurre Sø
133	Gribskov, Esrum Sø, Esrum Å og Skævret Skov
134	Arresø, Ellemose og Lille Lyngby Mose
135	Tisvilde Hegn og Melby Overdrev
136	Roskilde Fjord og Jægerpris Nordskov
139	Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov
140	Vasby Mose og Sengeløse Mose
146	Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsøllille Sø
148	Køge Å
149	Tryggevælde Ådal
150	Gammel Havdrup Mose
151	Ramsø Mose
154	Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Desebjerg og Bollinge Bakke
155	Udby Vig

156	Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å
157	Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken
163	Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
168	Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund
173	Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand
175	Horreby Lyng og Listrup Lyng
177	Maribosøerne
183	Busemarken Mose og Råby Sø
186	Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne
222	Villestrup Ådal
223	Kastbjerg Ådal
224	Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage
226	Svanemose
227	Mols Bjerger med kystvande
228	Stenholt Skov og Stenholt Mose
232	Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose
233	Brabrand Sø med omgivelser
238	Egtved Ådal
253	Stensbæk Plantage og Heder
261	Freerslev hegn

¹⁾ Disse områder er udpeget i henhold til bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

Anvendelse af og tekniske karakteristika for Unionens logo (»logoet«), jf. § 19, stk. 1, nr. 6, § 19, stk. 2, nr. 3 og § 19, stk. 3, nr. 3.

1. Logoet skal være tydeligt afbildet på alt kommunikationsmateriale, (såsom tryksager, digitale publikationer, websteder og disses versioner for mobile enheder) vedrørende gennemførelsen af en operation, som er rettet til almenheden eller til deltagerne.
2. Teksten »finansieret af Den Europæiske Union« eller »Medfinansieret af Den Europæiske Union« skal være skrevet fuldt ud og anbragt ved siden af logoet.
3. Den skrifttype, der skal anvendes i forbindelse med logoet, kan være en af følgende: Arial, Auto, Calibri, Garamond, Trebuchet, Tahoma, Verdana eller Ubuntu. Der må ikke anvendes kursiv, understregede varianter eller andre skrifttypevarianter.
4. Tekstens placering i forhold til logoet må ikke berøre logoet på nogen måde.
5. Den anvendte skriftstørrelse skal være proportional med logoets størrelse.
6. Skriftens farve skal være »reflex blue«, sort eller hvid, afhængigt af baggrunden.
7. Logoet må ikke ændres eller kombineres med andre grafiske elementer eller tekster. Hvis der vises andre symboler ud over logoet, skal logoet have mindst samme størrelse målt i højde eller bredde som det største af de øvrige symboler. Der må ikke afbildes nogen andre former for visuel identitet eller symboler end logoet til at illustrere støtten fra Unionen.
8. Hvis der gennemføres flere operationer på samme sted med støtte fra samme eller forskellige finansieringsinstrumenter, eller hvis der ydes supplerende finansiering til samme operation på et senere tidspunkt, vises der mindst ét skilt eller én tavle.

9. Grafiske standarder for gengivelse af logoet og definition af standardfarverne:

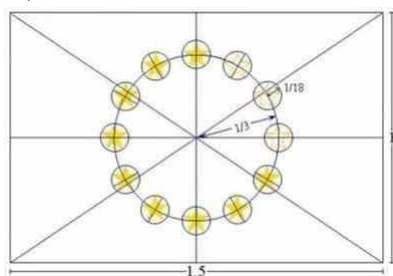
A) SYMBOLBESKRIVELSE

Med en blå himmel som baggrund danner 12 gyldne stjerner en cirkel, der symboliserer foreningen af Europas folk. Der er altid 12 stjerner, idet tallet 12 er symbol på fuldkommenhed og enhed.

A) HERALDISK BESKRIVELSE

På azurblå bund en cirkel bestående af 12 gyldne femtakke stjerner, hvis spidser ikke rører hinanden.

A) GEOMETRISK BESKRIVELSE

Logoet består af et rektangulært blå flag, hvis længde er halvanden gang dets bredde. Tolv gyldne stjerner er placeret med lige stor indbyrdes afstand på omkredsen af en usynlig cirkel, hvis centrum befinder sig i skæringspunktet for rektanglets diagonaler. Cirkelens radius er lig med en tredjedel af flagets højde. Hver af stjernerne har fem spidser, som er beliggende på periferien af en usynlig cirkel, hvis radius er lig med en attendedel af flagets højde. Alle stjerner er opretstående, dvs. med én spids pegende opad og

to spidser på samme linje vinkelret på flagets sidekant. Cirklen er anbragt, så stjernernes placering svarer til timetallene på en urskive. Antallet af stjerner er uforanderligt.

A) STANDARDFARVER

Logoets farver er følgende: Rektanglets bund: PANTONE REFLEX BLUE Stjernerne: PANTONE YELLOW

A) FIRFARVETRYK

Ved firfarvetryk fås de to standardfarver ved at anvende farverne fra firfarveserien. –PANTONE YELLOW fås med 100 % »Process Yellow«.

PANTONE REFLEX BLUE fås ved at blande 100 % »Process Cyan« og 80 % »Process Magenta«. –INTERNET

PANTONE REFLEX BLUE svarer i web-paletten til farve RGB: 0/51/153 (hexadecimal: 003399), og PANTONE YELLOW svarer i web-paletten til farve RGB: 255/204/0 (hexadecimal: FFCC00).

GENGIVELSE I ÉN FARVE

Hvis man kun disponerer over farven sort, kan rektanglet omgives med en sort streg, og stjernerne indsættes i sort på hvid bund.

Hvis blå (dvs. Reflex Blue) er den eneste disponible farve, skal den anvendes 100 % med stjernerne i hvid negativ.

GENGIVELSE PÅ FARVEBUND

Kan farvebund ikke undgås, skal rektanglet omgives med en hvid ramme af en tykkelse på 1/25 af rektanglets højde.

Principperne for tredjemands brug af logoet er fastsat i den administrative aftale med Europarådet om tredjemands brug af det europæiske logo (EUT C 271 af 8.9.2012, s. 5).